

Jalostuksen tavoiteohjelman tiivistelmä

JTO kokonaisuudessaan löytyy osoitteesta:

Pyreneittenkoira

Hyväksytty rotuyhdistyksen yleiskokouksessa [pp.kk.vvvv]
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa [pp.kk.vuosi]
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [pp.kk.vuosi]

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Vuosittaisesta vaihtelusta huolimatta pyreneittenkoirien rekisteröinti on ollut laskussa viime vuosikymmenellä, edellisvuosikymmeneen verrattuna (2000-2009 rekisteröintimäärän keskiarvo 77 rekisteröidystä koirasta/vuosi, 2010-2019 vuosien 54 rekisteröityyn koiraan/vuosi). Keskimääräisesti 30% lasku rekisteröintimäärissä. Laskun määrissä selittää kuitenkin yhden sukupolven mittainen ajanjakso vuosina 2003-2006, jolloin vuosittainen rekisteröintimäärä oli keskimäärin 100. Tätä ajanjaksoa lukuun ottamatta 2000 luvun alkupuolelta keskimäärä on ollut 68 rekisteröinnin paikkeilla nyt laskien 54 keskiarvoon viime vuosikymmenellä. Rodun kotimaassa Ranskassa edellisen vuosikymmenen rekisteröintien vuosittainen keskiarvo oli 505 pentua, Espanjassa 119 ja Ruotsissa 67. Nämä kolme ovat olleet merkittävimmät tuontimaat viimeisten neljän vuoden aikana. Kovin uutta verta ei näistäkään ole löytynyt, sillä miltei kaikkien sukutaulusta löytyvät 4.1.3 osuudessa mainitut historian koirat. Vuosikymmenien Matador tyyppinen jalostus etenkin Keski-Euroopassa, on aiheuttanut sen, että yksittäisiä koiria löytyy hyvin laajalti monien kasvattajien linjoissa. Jalostuskäyttöissä ei ole havaittavissa sen enempää nousu- kuin laskutendenssiäkään. Urosten jalostuskäyttöikä on vaihdellut välillä 2v 6kk-5v ja narttujen välillä 2v 11kk- 4v 8kk. Keskimääräinen vuosittainen sukusiitosaste rodussa on vaihdellut välillä 0.25-5.23. 5,23 on ehdottomasti liian korkea ja selittyy yhdellä sisarusparituksella; kaikkien muiden vuoden 2011 pentueiden sukusiitosprosentti oli alle 0,65. Vuonna 2008 tehtiin yksi äiti-poika-paritus, mutta rekisteröintejä oli selvästi enemmän, joten keskimääräinen SSP ei noussut yhtä korkeaksi kuin vuonna 2011. 2015-2019 keskiarvoinen SSP oli 1.48%. Jalostuskanta Suomessa on niin pieni, että tehollinen populaatio on reilusti alle 50, ja rodun tilanne on hyvin haavoittuvainen.

Laskennallinen sukupolven tehollinen populaatio on laskenut: 2000-luvulla se ylsi jopa 50:een, 2010-luvulla se on ollut vähän yli 30. Tehollisen kannan koon laskutapa antaa kuitenkin yliarvon todellisuuteen nähden, koska kaava olettaa koirille tasaiset jälkeläismäärät. Kun jalostuskoirien sukulaisuussuhteet huomioidaan, tehollinen populaatio laskee pienemmäksi. Tehollinen populaatio ei kasva, jos samaa urosta käytetään monelle nartulle. Jalostuspohjaa voidaan laajentaa tehokkaasti vain käyttämällä sekä useita narttuja että uroksia. Koska pentueet rodussamme ovat keskimäärin suuria, tulisi nykyisin mahdollista kaksoisastutusta myös yrittää hyödyntää tehollisen jalostuspohjan kasvattamiseksi. Isät/emät – suhde on vaihdellut välillä 0,75-1 vuosilta 2007-2016. Vuosina 2007-2016 on käytetty 71 eri urosta. Samana aikana on käytetty 85 eri narttua.

Rodun jalostuspohja Suomessa on niin pieni, ettei rotua voi pitemmän päälle ylläpitää tekemättä yhteistyötä muun Euroopan ja koko maailman kanssa.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Merkittävin rodun jalostuspohjaa kaventava tekijä lienee rodun vähäinen lukumäärä. Koska on kyseessä rotu, joka ei kenelle tahansa sovi, rekisteröintien suuri lisääminen ei ole mahdollista, mutta olemassa olevan materiaalin laaja käyttö olisi mahdollista. Tämän hetkinen jalostuspohja on kaventunut muutamien urosten ja narttujen liikakäytön vuoksi. Liiallisesti käytetyt koirat ovat usein myös sukua keskenään. Viime vuosina tuotuja tuontikoiria ei pystytä heti käyttämään hyväksi, sillä on odotettava niiden terveystuloksia. Hyvin usein on myös tuotu koiria, joiden sukulaisia on jo käytössä Suomessa, joten niiden jalostuskäyttö ei laajenna jalostuspohjaa merkittävästi.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Pyreneittenkoirien PEVISA ei ota kantaa jälkeläismääriin.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmat

Pyreneittenkoira on mitä suurimmassa määrin vielä työkoira ja sellaisena sen toivotaan myös säilyvän. Rodun kuuluisi saada toimia oman laumansa tai oman perheensä kanssa mahdollisimman paljon eikä viettää aikaansa yksinään odotellen omaa perhettä kotiin. Näin

todennäköisesti välttyttäisiin ongelmilta joita saattaa ilmetä jos koira turhautuu tai eroahdistuu. Eroahdistunut koira saattaa tehdä tuhojaan kotioloissa hajottaen ja sotkien tai vastaavasti masentuen ja menettäen elämänilonsa. Pienellä osalla koiria on paukku-/ ukkos-/ ilotulitusarkuutta. Vihaisuus on harvinaista, mutta se on vähälukuisenakin ongelmana vakava. Työkäyttöön liittyvistä ongelmista on niukasti tietoa, mutta vahdittavien jahtaamisen tiedetään sulkeneen pois työkäytöstä muutamia koiria.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Ongelmien kotikäyttäytymisessä ajatellaan johtuvan useimmiten siitä, että koira elää sille sopimattomissa olosuhteissa. Valistus ja rotutietouden lisääminen ennaltaehkäisevät. Mahdolliset ongelmat työkoirakäytössä saattavat johtua siitä, että jalostusvalintoja ei ole parin viime vuosikymmenen aikana tehty tarpeeksi käyttöominaisuuksien pohjalta. Osa käyttäytymisongelmista johtuu puutteellisesta vahdittavaan eläinlajiin leimauttamisesta, liian vähäisestä sosiaalistamisesta tai rodulle sopimattomasta tai puutteellisesta koulutuksesta. Kasvatuksessa tulee jatkossakin kiinnittää huomiota koirien luonteeseen ja käyttää jalostukseen mahdollisimman hyväluonteisia koiria. Luonteita pitäisi tutkia enemmän. Laumanvartija saa olla pidättyväinen, mutta arkaa tai aggressiivista koira ei saa käyttää jalostuksessa, eikä vahdittaviaan jahtaavaa koira tule myöskään jatkojalostaa.

4.3.6 Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Jalostuksen tarkoituksena on tuottaa terveitä, rotutyypillisiä pyreneittenkoiria. Pyreneittenkoirissa kuitenkin esiintyy vakavia sairauksia kuten pahanlaatuisia kasvaimia, mahankiertymää ja epilepsiaa. Tavallisin yksittäinen jalostuskäyttöä rajoittava sairaus/vika on ollut lonkkanivelen dysplasia. Myös olkanivelen OCD:tä ja patellaluksaatioita esiintyy. Silmien löydökset ovat lisääntyneet tutkimusten myötä. Iho- ja korvaongelmia esiintyy, ja niistä ainakin osa lienee seurausta immuunijärjestelmän häiriöstä, mutta jää usein vaille tarkempaa diagnoosia, kun hoito on enemmänkin oireenmukaista kuin syihin paneutuvaa. Väistyvästi periytyviä sairauksia ehkäistään populaatiotasolla varmimmin välttämällä sukusiitosta ja huolehtimalla rodun geenipoolin monimuotoisuudesta. Yksilötasolla on arvioitava sairauden vakavuutta ja perinnöllisyyden osuutta sairauden tai vian puhkeamisessa. Yleisohjeena voidaan pitää, että jalostuskoiran itsensä pitää olla kaikin tavoin terve, sairaita koiria ei tule käyttää jalostukseen. Erittäin vakavien sairauksien kuten epilepsian ollessa kyseessä voi olla perusteltua rajoittaa myös niiden koirien jalostuskäyttöä, joiden jälkeläisissä on toistuvasti esiintynyt kyseistä sairautta. Vähemmän vakavien vikojen, ollessa kyseessä, saattaa riittää, että vältetään ”astuttamasta vikaa vialla”. On sitten kyse mistä sairaudesta tahansa, siitä tiedottaminen on ensiarvoisen tärkeitä rodun tulevaisuutta ajatellen.

4.4.4 Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat

Ellei pyreneittenkoiralla ole oikeanlaista päätä ja ilmettä, se on ”vain suuri valkoinen koira”. Tärkeintä on saada päistä rodulle tyypillisiä pehmeine linjoineen ja pyreneläisine ilmeineen, jonka tekee kiilamainen pehmeälinjainen pää, jossa hyvä täyte silmien alla, mantelinmuotoiset ulkoreunoiltaan vähän ylöspäin vinot silmät ja silmien korkeudelle kiinnittyvät melko pienet korvat. On päästävä eroon niin raskaista kuin liian keveistäkin päistä, korkeista otsapenkereistä sekä epätyypillisistä silmistä. Kiinnitettäessä huomiota koiran päähän ja ilmeeseen ei saa kuitenkaan unohtaa yhtä tärkeää, terverakenteista runkoa. Suurin ongelma ovat edelleen heikot etuosat, mutta takaosissakin näkyy edelleen puutteita. Maatavoittavat helpot liikkeet eivät ole itsestäänselvyys.

Ongelmien mahdollisia syitä

Koska kyseessä on alun perin työkoira, jalostusvalinnat tehtiin historiassa pitkälle käyttöominaisuuksien mukaan. Niinpä rodussa oli alun perinkin hieman toisistaan eroavia tyyppisiä. Rotumääritelmää ei ranskalaisten historiaa tuntevien kasvattajien mukaan laadittu kovin yksityiskohtaiseksi, jotta se ei olisi sulkenut pois liikaa Pyreneiden eri osissa olleista,

hiukan eri näköisistä yksilöistä.

Kun työkäytön merkitys väheni, kauniista päästä tuli etenkin rodun kotimaassa niin tärkeä jalostuskriteeri, että puutteet rakenteessa annettiin ehkä liian usein anteeksi jalostusvalintoja tehtäessä. Karvaisen koiran etuosan rakenteen arviointi lienee myös joillekin vaikeaa.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Edellinen Kennelliiton hyväksymä JTO oli voimassa 2013-2017. Päivitykselle 2018-2022 ei korjauksinkaan saatu hyväksyntää; JTO neuvottiin tekemään uudelle pohjalle ja hyväksyttämään kaudelle 2020-2024.

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Ensimmäinen JTO rodulle hyväksyttiin kaudelle 2008-2012.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Vuosina 2010-2019 eniten käytettyjen jalostusurosten taso

Uros	terveystietoja / kuolinikä ja syy	jälkeläisiä	HD sairaut/ tutkitut	muuta tod. jälkeläisissä
Echo de'Chien Avangard King s.2010	B/A,0/0,0/0, silmät ok kuollut 7v (lonkan luks)	32	1/3	vain vähän tutkittuja ja näyttelyssä käyneitä
Itou de Bigerionnes s.2013	A/A,0/0,0/0, silmät ok, DM clear, NDG clear, LTE54	27	0/14	patellaluksaatio epilepsia
Chenespace Patron s.2010	C/A,0/0,0/0, silmät ok DM clear, HUU clear 9-vuotiaana BISS ja Veteran of Veterans	23	2/8	
Pyrvie's Spartan Warrior s.2009	A/A,0/0,0/0, PPM iris-iris, NDG clear	19	2/13	mahalaukun kiertymä (kuollut 5v) kilpirauhasen vajaatoiminta
Chespace Raison d'Etre	A/A,0/0,0/0, silmät ok kuollut 7v (mahalaukun k.)	18	0/5	epilepsia (kuolinsyy alle 1v) luuston kasvuhäiriö (kuolinsyy 2v)

Viisi eniten käytettyä urosta ovat kaikki kattavasti terveystutkittu ja ulkomuodollisesti laadukkaita. Patron on 9½-vuotiaana vielä erittäin hyväkuntoinen, ja sen 11-vuotias isä Spartan Warrior myös edelleen terve. Spartan Warrior on myös Avangard Kingin isä. Osalla jälkeläisnäyttö vähäinen. Vain yhdellä on luonnetestitulostus.

Vuosina 2010-2019 eniten käytettyjen jalostusnarttujen taso

Narttu	terveystietoja/ kuolinikä ja syy	jälkeläisiä	HD sairaut/ tutkitut	muuta tod. jälkeläisissä
Echo de'Chien Bewitched s.2011	B/B, 0/0, 0/0, silmät ok kuollut 8v (kasvain)	34	1/3	yksi alle 2v pentu lop. (kasvain)
Opal de Joli Jaunter s.2011	A/A,0/0,0/0, silmät ok	21	0/4	
Alta Colina's Juvel s.2010	B/B,0/0,0/0,distichiasis kuollut 7v (tapaturma)	15	2/8	mahalaukun kiertymä (kuollut 5v) silmänsairaus
Fleurette Coquina Patou de l'Hourquette s.2010	A/A,0/0,0/0, silmät ok	14	0/3	kahdella vajaakehittyneet kannukset
Noblesse de Joli Jaunter s.2011	A/A,0/0,0/0, silmät ok	13	0/4	OCD (kuolinsyy alle 1v) patellaluksaatio (kuolinsyy alle 1v)

Viisi eniten käytettyä narttua ovat kaikki kattavasti terveystutkittu ja ulkomuodollisesti laadukkaita. Kaikki viisi ovat tuontikoiria. Osalla jälkeläisnäyttö hyvin vähäinen. Yhdelläkään ei ole luonnetulosta.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Pyreneittenkoiran PEVISA on sisältänyt vuodesta 2008 lonkkien ja kyynärien tutkimuspakon.

Vaikka raja-arvoja ei ole määrätty rekisteröinnin ehdoksi, yleisesti oletetaan, että tietoisuus lonkkadysplasian asteesta ohjaa käyttämään mahdollisimman terveitä koiria.

Vuosille 2013-2017 hyväksytyt JTO:n tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite JTO:ssa 2013-2017	Toimenpide	Tulos
Geenipohjan laajentaminen: tehollinen populaatio vähintään 50/4v sukusiitos laskee 2:een kolmasosaa käytetään jalostukseen yksi koira saa max 15 jälkeläistä	Jalostussuositus: yksilön jälkeläismäärä max 10% kahden edellisvuoden rekisteröinneistä ja max 5% neljän edellisvuoden rekisteröinneistä Tuonnit	-Tehollinen populaatio ei ole viime vuosina ollut lähellekään 50 - Sukusiitosprosentissa on ollut vaihtelua, mutta se on pääsääntöisesti pysynyt alle 2 -Jalostukseen käytetty 21-35% vs vuoden rekisteröitiin suhteutettuna, tässäkään ei ole saatu aikaan merkittävää muutosta -2015-2019 neljälle urokselle ja yhdelle nartulle rekisteröitiin yli 15 jälkeläistä
Terveyden edistäminen: keski-ään saaminen väh. 7 lonkkakuvattujen määrän lis.	PEVISA Jalostussuositus: Rodussa todetut sairaudet tulee huomioida jalostuksessa siten, että pyritään estämään niiden lisääntyminen Terveystutkimusavustukset	Kuolleeksi merkittyjen keski-ikä 2010-14 7v 10kk 2015-19 8v 2kk Lonkkakuvatut 2010-2013 40% rekisteröinneistä 2014-2017 31% rekisteröinneistä eli määrä ollut laskussa
Luonteen aiheuttamien ongelmien vähentäminen	Jalostussuositus: näyttelytulos vähintään EH Luonnetesti/kuvaus-avustus	Lopetus käytösongelmien takia 2010-2014 7 koiraa 2015-2019 6 koiraa

(Lähde: Koiranet, poimittu 7.3.20)

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Jalostukseen käytettyjen koirien osuus on vaihdellut vuosina 2010-2019 välillä 21-35% (Koiranet) eli jalostuksen ulkopuolelle on jäänyt 79-65% rekisteröidyistä koirista.

Jalostuksesta jää pois koiria puuttuvien PEVISA-tutkimusten vuoksi. Myös vakavat sairaudet ja luonneongelmat sulkevat koiria pois jalostuksesta.

Jalostussuosistusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

PEVISA edellyttää jalostuskoirilta lonkka- ja kyynärlausunnon. PEVISA ei aseta raja-arvoja, mutta jalostussuosistusten mukaan lonkkaniveltulos saa olla korkeintaan C ja kyynärniveltuloksen on oltava O/O. Jalostussuosistusten mukaan pentujen vanhemmilla tulee olla myös voimassa oleva polvitutkimus ja silmätutkimus. Tämän lisäksi pyreneittenkoirille teetetään selkävauksia, olkanivelkuvauksia ja DNA-tutkimuksia. Voidaan sanoa, että jalostukseen käytetyt koirat ovat melko kattavasti terveystutkittuja, mutta tapahtuuko tämä jalostuspohjan laajuuden kustannuksella?

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Suurimpana uhkana rodun tulevaisuudelle on geenipoolin kapeneminen ja sen myötä yleistyvät ongelmat. Rodun populaationa pitää nähdä vähintään koko Euroopan kanta; jalostusyhteistyö muiden maiden kanssa on välttämätöntä, koska Suomen kanta ei riitä

menestykselliseen rodun jalostukseen. Olisi hyvä, jos jo ennen tuonteja voitaisiin tutkia suunnitellun tuonnin perimän eroavuus DNA-testillä.

Yhtään sukua/linjaa ei saisi päästää loppumaan.

Geenipohjan laajentaminen:

- vähintään kolmasosaa rekisteröidyistä koirista käytetään jalostukseen, tasaisesti eri pentueista ja suvuista; tuodaan esille jalostuskelpoisia uroksia, joilla ei ole jälkeläisiä .
- sukupolven tehollinen populaatiokoko pyritään nostamaan

Käyttäytyminen ja luonne

Tämänhetkisestä koirakannasta on hyvin vähän tutkittua tietoa luonteen ja käyttäytymisen osalta. Pyritään lisäämään luonnekuvauksessa käyneiden koirien ja luonteen osalta jalostustarkastettujen koirien määrää.

Käyttöominaisuudet

Pyreneittenkoiran pääasiallinen käyttömuoto Suomessa on edelleen vahti- ja seurakoira. Kiinnostus pyreneittenkoiraan laumanvartijana on kuitenkin lisääntynyt myös Suomessa.

Mahdollisten Suomessa alkuperäiskäyttöä estävien seikkojen kartoittamiseksi tulisi tehdä kyselytutkimus tilallisille.

Terveys ja lisääntyminen

Lonkkien ja kyynärien osalta halutaan vähintäänkin säilyttää nykyinen taso. Silmätutkimuksia, selkä- ja olkanivelkuvauksia toivotaan tehtävän enemmän, samoin etenkin perimän monimuotoisuutta kuvaavia DNA-tutkimuksia.

Tutkimusten määrää pyritään lisäämään tukemalla tutkimuksia avustuksilla.

Kyselytutkimuksilla on saatu tietoa lisääntymisterveydestä ja käyttäytymisestä. Nämä tutkimustulokset alkavat kuitenkin jo ”vanhentua” ja ne pitäisikin päivittää. Jalostussuositukseen olisi hyvä lisätä lisääntymisterveyteen ja –käyttäytymiseen liittyvät suositukset.

Ulkomuoto

Rodun taso ulkonäöllisesti on parantunut merkittävästi muutaman vuosikymmenen takaisesta; monet rodun edustajat ovat jo erikoistuomareiden mielestä oikeaa tyyppiä. Parhaat Suomessa kasvatetut koirat ovat menestyneet Ranskan ja Italian erikoisnäyttelyissä.

Tämä taso halutaan säilyttää. Tason seuraamiseen paras keino on saada etenkin erikoisnäyttelyihin asiantuntevat tuomarit, ja sitten saada ne koirat sinne näyttelyyn – Tavoitteena saada kolmannes kannasta osallistumaan näyttelyyn tai jalostustarkastukseen.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suomen Pyreneläiset ry:n Jalostussuositukset löytyvät kokonaisuudessaan www-sivuilta osoitteesta http://www.suomenpyrenelaiset.fi/?sivu=jalostus_pyreneittenkoira

Jalostukseen suositellaan käytettäväksi mahdollisimman tyyppillisiä, rotumääritelmän mukaisia, terveitä ja hyväluonteisia koiria.

Lonkat: Jalostukseen käytettävien pyreneittenkoirien tulee olla virallisesti lonkkakuvattuina.

Jalostukseen käytettävien koirien lonkkatutkimuksen tulos tulee olla korkeintaan C.

Kyynärät: Jalostukseen käytettävien pyreneittenkoirien tulee olla virallisesti kyynärtutkittuja.

Jalostukseen käytettävien koirien kyynärtutkimuksen tulos tulee olla korkeintaan 0/0

Polvet: Pentueen vanhemmilla tulee olla voimassa oleva virallinen polvitarkastuslausunto.

Alle kolmivuotiaalle koiralle tehty polvitarkastus on voimassa kaksi vuotta lausuntopäivästä ja yli kolme vuotiaalle tehty lopun ikää. Sairaita ei pidä käyttää jalostukseen.

Silmät: Jalostukseen käytettävien pyreneittenkoirien tulee olla virallisesti silmäpeilattuina.

Silmäpeilaus ei saa olla yhtä vuotta vanhempi astutushetkellä eikä sen tule osoittaa perinnöllisen sairauden merkkejä.

Koiria, joilla on lievä silmälöydös, voidaan käyttää jalostukseen. Lieviksi silmälöydöksiksi

(silmäsairauksiksi) luetaan: iris-iris PPM, PHTVL/PHPV 1, MRD ja Distichiasis. Käytettäessä

jalostukseen koiraa, jolla on lieväksi määritelty silmäsairaus, tulee toisen osapuolen olla silmiltään täysin terve.

Ikävaatimukset: Jalostukseen käytettävän pyreneittenkoiran tulee olla vähintään 24 kk vanha. Nartun tulee olla alle 8 vuotias. Pyreneittenkoiran todennäköisesti suuren pentumäärän vuoksi nartulle suositellaan korkeintaan kahta pentuetta.

Sairaudet: Rodussa todetut sairaudet tulee huomioida jalostuksessa siten, että pyritään estämään niiden lisääntyminen. Mahdollisesti perinnöllistä sairautta mm. epilepsia, autoimmuunisairauksia ja sydänsairauksia sairastavia koiria ei tule käyttää jalostukseen.

Läheinen sukusiitos: Pentueen sukusiitosasteen tulee olla alle 6,25 % laskettuna 5 sukupolvella.

Matador-jalostuksen vastustaminen: Jotta rodun perimä ei kaventuisi liikaa, yhden yksilön jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 10 % viimeisten 2 vuoden sekä korkeintaan 5 % viimeisten 4 vuoden rekisteröinneistä rodussa. Määrä ei saa ylittyä kummallakaan tavalla laskettuna.

Näyttelytulokset: Jalostukseen käytettävillä pyreneittenkoirilla tulee olla vähintään 24 kk iässä saavutettu näyttelytulos, jonka tulee olla vähintään EH (erittäin hyvä)

6.3 Rotuyhdistyksen toimenpiteet

PEVISA-ohjelmaa jatketaan entisen kaltaisena.

Tuetaan avustuksin yhdistyksen jäsenten koirilleen teettämiä terveys- ja luonnetutkimuksia.

Pyritään tuomaan esille niitä uroksia, joilla ei ole vielä jälkeläisiä.

Pyritään järjestämään kerran vuodessa luento koiran terveydestä ja periytyvyydestä.

Vuosittain tehdään yhteenveto tärkeimmistä populaation tunnusluvuista, terveys- ja luonnekartoituksista.

Jalostustarkastukset: Yhdistys pyrkii järjestämään vähintään joka toinen vuosi jalostustarkastuksen, jonka yhteydessä voidaan järjestää asiantuntijaluentoja.

Erikoisnäyttely: Joka toinen vuosi yhdistys järjestää erikoisnäyttelyn.

Luonnetesti ja/tai MH-koe pyritään järjestämään joka toinen vuosi.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Rodun alhaiset rekisteröintimäärät ja kannan pieni koko nähdään uhkana. Vielä löytyy kuitenkin koiria, jotka eivät ole sukua toisilleen. Dna-tutkimuksin voidaan varmistaa tuontikoirien eriperimäisyys. Kaksoisastutuksilla voidaan lisätä eri urosten käyttöä. Tuonti on helpottunut, ja keinosiemennyksen avulla voidaan helpommin käyttää ulkomaisia uroksia. Alkuperäisen käytön mahdollistavan luonteen katoaminen koetaan uhkana ja arkuuden pelätään lisääntyvän rodussa. Jos pentuja teetetään liikaa, saattaa se johtaa kodinvalitsemiskriteereistä tinkimiseen. Oikealla pentu/kotivalinnalla rotu kuitenkin menestyy sekä työ- että perhekoirana. Tiedon lisäämisellä on tässä tärkeä merkitys.

Varautuminen ongelmiin

Tiedon tarjoaminen sekä kasvattajille että rotua harkitseville on erittäin tärkeää ja sillä voidaan ennaltaehkäistä monia ongelmia.

Uutta tietoa sekä luonteesta että terveydestä saadaan riittävän kattavilla luonne- ja terveystutkimuksilla.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2020	Jalostustarkastus, MH-kuvaus, luento, kysely tilallisille rodun työkäytöstä "Potentiaalit pojat" eli uusien urosten esittely
2021	Erikoisnäyttely, MH-kuvaus, luento, luonnekyselyn päivittäminen, luonteen jalostustarkastus, katoavien sukujen kartoitus

2022	Jalostustarkastus, MH-kuvaus, luento
2023	Erikoisnäyttely, MH-kuvaus, luonteen jalostustarkastus
2024	Jalostustarkastus, MH-kuvaus

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Jalostustoimikunta on ensisijaisesti vastuussa tavoiteohjelman toteutumisen seurannasta. Koska jalostustoimikunta toimii hallituksen alaisuudessa, jalostustoimikunta raportoi hallitukselle, joka viime kädessä valvoo tavoiteohjelman noudattamista. Rotuyhdistys (Suomen Pyreneläiset ry) on velvollinen huomioimaan jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet toimintasuunnitelmia laatiessaan. Jalostustoimikunta on velvollinen raportoimaan vuosittaisissa toimintakertomuksissaan tavoiteohjelman toimenpiteiden toteutumisesta sekä asetettujen päämäärien saavuttamisesta. Virallisia terveystutkimuksia seurataan ja niistä julkaistaan yhteenveto vuosittain. Samoin jalostussuositusten täyttyvyyttä seurataan ja harkitaan jalostussuositusten päivitystarvetta.

7. LÄHTEET

Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmä
Ruotsin kennelliiton jalostustietokanta "avelldata"
Terveempien koirarotujen puolesta - sukusiitosdepressiota ja matadorijalostusta vastaan/ Katariina Mäki ja Tarja Ekman

8. LIITTEET

Rotumääritelmä osoitteessa:
<http://www.suomenpyrenelaiset.fi/pyreneittenkoira720.pdf>

Luonne- ja käyttäytymiskyselyn kooste löytyy osoitteesta:
http://www.suomenpyrenelaiset.fi/dokumentit/luonne_pyrkoirat_2018.pdf